

Bir mahkeme-i kübraya bırakılıyor. (Üçüncü Hakikatın devamı)

Üçüncü Hakikat devamı;

Hem adalet ve mizan ile iş görüldüğüne bürhan mı istersin? Her şeye hassas mizanlarla, mahsus ölçülerle vücud vermek, suret giydirmek, yerli yerine koymak; nihayetsiz bir adalet ve mizan ile iş görüldüğünü gösterir.

Hem her hak sahibine istidadı nisbetinde hakkını vermek, yani vücudunun bütün levazimatını, bekasının bütün cihazatını en münasip bir tarzda vermek; nihayetsiz bir adalet elini gösterir.

Hem istidat lisanıyla, ihtiyac-ı fitrî lisanıyla, ıztırar lisanıyla sual edilen ve istenilen her şeye daimî cevap vermek; nihayet derecede bir adl ve hikmeti gösteriyor.

Şimdi hiç mümkün müdür ki böyle en küçük bir mahlukun en küçük bir hâcetinin imdadına koşan bir adalet ve hikmet, insan gibi en büyük bir mahlukun beka gibi en büyük bir hâcetini mühmel bıraksın? En büyük istimdadını ve en büyük sualini cevapsız bıraksın? Rububiyetin haşmetini, ibadının hukukunu muhafaza etmekle muhafaza etmesin?

Halbuki şu fâni dünyada kısa bir hayat geçiren insan, öyle bir adaletin hakikatine mazhar olamaz ve olamıyor. Belki bir mahkeme-i kübraya bırakılıyor. Zira hakiki adalet ister ki: Şu küçük insan, şu küçüklüğü nisbetinde değil, belki cinayetinin büyüklüğü, mahiyetinin ehemmiyeti ve vazifesinin azameti nisbetinde mükâfat ve mücazat görsün.

Madem şu fâni, geçici dünya; ebed için halk olunan insan hususunda öyle bir adalet ve hikmete mazhariyetten çok uzaktır. Elbette âdil olan o Zat-ı Celil-i Zülcemal'in ve Hakîm olan o Zat-ı Cemil-i Zülcelal'in daimî bir cehennemi ve ebedî bir cenneti bulunacaktır.